

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ СПОРТИВНИХ КОМУНІКАЦІЙ В УКРАЇНІ ЗА ДОПОМОГОЮ SWOT-АНАЛІЗУ

Стаття присвячена дослідженню проблем функціонування та розвитку спортивних комунікацій в Україні. За допомогою методології SWOT-аналізу виявлено та досліджено чинники, які впливають на розвиток спортивних комунікацій. Систематизовано фактори впливу на слабкі та сильні сторони, а також на можливості й загрози. Це дає змогу розробити сценарії розвитку спортивних комунікацій, враховуючи наявні ресурси та існуючі тенденції. Обґрунтовано сценарії розвитку спортивних комунікацій в Україні, які надають змогу мінімізувати вплив на систему слабких сторін та оптимізувати застосування сильних сторін для використання можливостей. Досліджено практичне впровадження інноваційного, інвестиційного та консервативного сценаріїв розвитку спортивних комунікацій в Україні з урахуванням слабких і сильних сторін внутрішнього середовища та можливостей і загроз зовнішнього середовища.

Ключові слова: спортивні комунікації, фактори впливу, SWOT-аналіз, можливості, загрози, сильні сторони, слабкі сторони, сценарії розвитку, стратегія розвитку.

I. Вступ

Незважаючи на кризові явища у вітчизняній економіці, спортивна галузь набирає обертів у своєму розвитку та відіграє вагомий роль у формуванні національного господарювання. Саме тому політика уряду має бути спрямована на забезпечення стабільного функціонування економічних систем і стимулювання розвитку галузей національної економіки. Підтримка економічних систем на оптимальному рівні нерозривно пов'язана з визначенням факторів, які впливають на функціонування галузей. Ці чинники можуть мати позитивний вплив, який буде стимулювати розвиток, і негативний, який може цілком дестабілізувати ситуацію в галузі.

Спорт має важливе значення для розвитку держави, до того ж функціонування цієї сфери сприяє зростанню національного господарювання через вагомий вплив на економіку. Інвестування та стимулювання розвитку спортивної галузі підвищують рівень держави на світовій арені та поліпшують її репутацію [4].

Суттєву роль у взаємодії спорту та держави відіграють комунікації, які необхідно розглядати на всіх можливих рівнях: мікро-, макро- та мезо-. Спортивні комунікації сприяють налагодженню зв'язків між усіма учасниками галузі (тренерами, спортсменами, вболівальниками, федераціями, асоціаціями, спонсорами, громадянами, міністерствами та державними діячами) і сприяють становленню та налагодженню відносин у суспільстві, зокрема, соціально-економічного характеру [2].

Спортивні комунікації – це необхідний фундамент для сталого розвитку національної економіки. Саме тому необхідно зосередити увагу на тих факторах, які впливають на розвиток комунікацій у спорті та їх функціонування. Удосконалення системи комунікацій та визначення чинників впливу надасть змогу сформувати спортивні комунікації так, щоб взаємодія всіх учасників була справедливою стосовно кожної зі сторін [3].

Спортивні комунікації мають бути не лише ланкою між споживачами спортивної продукції та іншою стороною (спортсменами, тренерами, виробниками спортивних товарів, фітнес-центрами, спортивними клубами, федераціями, асоціаціями тощо), а й створювати підґрунтя для соціального конструювання спорту в державі. Тому спортивні комунікації є постійним об'єктом науково-прикладних досліджень. Але попри здобуті досягнення науковців і важливість досліджень у цій сфері окреслена проблематика потребує подальшого вивчення.

Багато вітчизняних і зарубіжних науковців у своїх працях досліджували теоретичні та практичні аспекти становлення й розвитку комунікацій у спорті, зокрема: В. Андрефф, Н. Візітей, С. Гуськов, А. Гусєв, В. Жолдак, В. Зверєва, А. Зільберт, Б. Зільберт, А. Ігнатєва, Ю. Мічуда, К. Сняткова та ін. Але, враховуючи постійні правові, економічні, соціальні й політичні зміни, можна стверджувати, що їх вплив прямо чи опосередковано може призвести до позитивних та негативних зрушень у національній економіці. Саме тому необхідно більш детально дослідити спортивні комунікації в контексті перспектив впливу чинників, використовуючи аналітичні технології.

II. Постановка завдання та методи

Мета дослідження – визначення перспектив розвитку спортивних комунікацій в Україні за допомогою методології SWOT-аналізу.

Завдання дослідження:

- визначення та аналіз чинників, які впливають на функціонування й розвиток спортивних комунікацій в Україні, шляхом розмежування факторів на позитивні та негативні риси внутрішнього й зовнішнього середовища;
- розробка сценаріїв розвитку спортивних комунікацій з урахуванням чинників впливу.

Основою дослідження є інформаційний, синергетичний, культурологічний, системний, особистісний підходи; використано такі методи: узагальнення наукового досвіду й термінологічний аналіз – для розгляду теоретичних аспектів складових таких понять, як SWOT-аналіз, сильні та слабкі сторони, можливості та загрози; аналізу, синтезу, узагальнення – для визначення основних факторів, які впливають на розвиток і формування спортивних комунікацій; групування, абстрагування – для виявлення сильних та слабких сторін внутрішнього середовища й можливостей і загроз зовнішнього середовища, які формують спортивні комунікації; логічне й теоретичне узагальнення – для доведення необхідності застосування нових наукових підходів і принципів щодо формування сценаріїв розвитку системи спортивних комунікацій.

III. Результати

Важливість і багатогранність спортивних комунікацій при соціальному конструюванні та медійності спорту зумовлюють визначення певних чинників, які прямо чи опосередковано впливають на особливості функціонування, розвиток і реалізацію стратегії системи загалом. Саме для визначення основних факторів, які впливають на об'єкт нашого дослідження, обрано методологію SWOT-аналізу, яка надає змогу визначити, проаналізувати та оцінити ступінь впливу на систему загалом негативних і позитивних чинників. Методологічний підхід допоможе зробити експертну оцінку сильних і слабких сторін, можливостей та загроз. Тобто за допомогою аналізу ми зможемо дослідити чинники внутрішнього та зовнішнього середовища.

Використання SWOT-аналізу надає змогу зробити експрес-діагностику, за допомогою якої ми можемо визначити наявні ресурси, проаналізувати загрози та дати експертну оцінку вихідному стану об'єкта. Ця діагностична процедура не лише спрощує аналіз системи, а й створює підґрунтя для розробки сценаріїв розвитку й стратегічних рішень.

Таким чином, за результатами SWOT-аналізу можна визначити стратегічні шляхи розвитку спортивних комунікацій та обрати найбільш сприятливий шлях для реалізації оптимального сценарію. Враховуючи наявні недоліки та загрози системи, ми можемо зосередити зусилля на стимулюванні ресурсів та оптимізації переваг для того, щоб мінімізувати вплив слабких сторін і максимально використати всі реальні можливості, які можна виділити на цьому етапі та в найбільш очікуваному майбутньому. Це допоможе нам розглянути сценарії розвитку спортивних комунікацій з позитивною, негативною та нейтральною динамікою [5].

Відібрані фактори внутрішнього та зовнішнього середовища надають змогу спрогнозувати розвиток стратегії спортивних комунікацій. До чинників впливу зовнішнього середовища необхідно зарахувати можливості й загрози, а до внутрішніх – сильні та слабкі сторони. Давайте більш детально розглянемо кожну групу факторів окремо. Для цього зосередимо увагу на тому, яке значення чинники мають при розробці SWOT-аналізу та які складники необхідно враховувати при їх визначенні та розподілі за обраною класифікацією всередині груп.

Під сильними сторонами (Strengths) у нашому дослідженні ми розуміємо ті складники, які можна використовувати системою для досягнення бажаних результатів [5]. Наприклад, спортивна організація може мати у своєму розпорядженні певні місця для проведення спортивних заходів. До цієї групи входять також нематеріальні активи та ресурси, які надають змогу налагодити зв'язки з уболівальниками, спортсменами, тренерами, глядачами й безпосередніми споживачами спортивних послуг і товарів. Це переваги, використовуючи які, можна вивести систему спортивних комунікацій на новий рівень, що значно покращить ситуацію.

Дослідження слабких сторін (Weaknesses) надає змогу зосередити увагу на існуючих у системі недоліках [5]. До цієї групи доречно зарахувати фактори, які гальмують розвиток та створюють перешкоди. Якщо знати про їх наявність, то при вдало розробленій стратегії можна мінімізувати ступінь впливу або навіть нейтралізувати негативну дію на функціонування досліджуваної системи. До таких чинників можна зарахувати низький рівень підготовки спортивного заходу, відсутність налагоджених комунікацій зі ЗМІ, дефіцит реклами в медіа тощо.

Можливості (Opportunities) демонструють ті чинники, які можуть значно покращити існуюче становище, створити сприятливі умови для розвитку системи та її функціонування [5]. Наприклад, збільшення державних дотацій на розвиток спортивної галузі оптимізує діяльність спортивних організацій. Реалізація державних соціальних програм приведе до розширення спектра функціонування спортивних організацій, закладів та асоціацій. Іншим прикладом можливостей у сфері спортивних комунікацій може бути стрімкий розвиток технологій, зокрема, виникнення нових медіа, які цілком трансформують структуру інформаційного споживання.

Виявлення загроз (Threats) у нашому аналізі надасть змогу спрогнозувати ситуації, у яких визначені чинники можуть стати серйозною перешкодою на шляху розвитку системи [5]. Нехтування впливом цих факторів може в майбутньому створити передумови для потенційного загост-

рення ситуації у сфері спортивних комунікацій та погіршити існуюче становище системи загалом. Визначення цих ризиків допоможе уникнути проблем глобального характеру та критичного становища. Прикладами загроз можуть стати низький рівень мотивації займатися професійним і масовим спортом у населення, відсутність почуття патріотизму в спортсменів, недостатнє або некоректне висвітлення спортивних подій у ЗМК.

Чинники, які гальмують розвиток системи, ми зарахуємо до недоліків, а ті, стимулювання яких створить сприятливі умови для функціонування досліджуваного об'єкта, – до переваг. Таким чином, ми визначимо, завдяки оптимізації яких факторів можна досягнути мінімізації слабких сторін внутрішнього середовища та послабити вплив загроз зовнішнього середовища. Виявлені сильні сторони внутрішнього середовища нададуть змогу зосередити увагу на застосуванні існуючих ресурсів для використання можливостей зовнішнього середовища та створення умов для розробки оптимальної стратегії, щоб зберегти сприятливі тенденції розвитку спортивних комунікацій.

Для конкретизації завдання доцільно ввести такі позначення чинників впливу на спортивні комунікації [5]:

X^{st} – сукупність чинників сильних сторін;

X^w – сукупність чинників слабких сторін;

x_i^{int} – початкова тенденція чинників внутрішнього середовища;

$X^{st} \cup X^w \subset x_i^{int}$ – оптимальна тенденція сукупності чинників внутрішнього середовища.

Надамо також позначення для чинників зовнішнього середовища [5]:

X^{op} – сукупність чинників, які визначають можливості;

X^{th} – сукупність чинників, які становлять загрозу;

x_i^{ext} – початкова тенденція чинників зовнішнього середовища;

$X^{op} \cup X^{th} \subset x_i^{ext}$ – оптимальна тенденція сукупності чинників зовнішнього середовища.

Різноманітні аспекти розвитку й функціонування спортивних комунікацій та факторів, які впливають на них, висвітлено в наукових працях відомих дослідників. На основі вивчення джерел [1; 3; 4; 6; 7] та експертної оцінки нами визначено такі фактори, які впливають на внутрішнє та зовнішнє середовище спортивних комунікацій (табл. 1).

Враховуючи виявлені й проаналізовані чинники, можна розглядати в контексті стратегії розвитку спортивних комунікацій три ймовірні сценарії. Зупинимося на кожному з них окремо.

Перший сценарій передбачає реалізацію поставлених завдань з найменшими збитками та є сприятливим для розвитку спортивних комунікацій. Мета такого сценарію – інноваційний розвиток системи. У такому разі варто зосередити увагу на використанні сильних сторін, щоб отримати максимум віддачі від наявних можливостей у цьому періоді та найближчим часом. Питома вага сильних сторін (X^{st}) має значно переважати над слабкими сторонами внутрішнього середовища (X^w), тоді як вплив можливостей повинен бути ширшим, ніж загрози (X^{th}). Негативний вплив чинників зовнішнього середовища в цьому випадку може бути зовсім відсутній або не становити загрози для розвитку системи.

Щоб втілити цей сценарій, необхідно розробити програми та вжити заходів, які будуть стримувати вплив загроз і розширювати діапазон впливу можливостей. У такому разі прогнозується стабільний розвиток спортивних комунікацій та зміцнення системи загалом.

У контексті нашого дослідження вплив $\sum X^{th} + X^w$ перевищує вплив на систему $\sum X^{st} + X^{op}$. Щоб втілити інноваційний сценарій, необхідно зосередити увагу на тих сильних сторонах внутрішнього середовища, посилення яких надасть змогу знизити вплив слабких сторін, які дестабілізують систему, гальмують розвиток спортивних комунікацій і перешкоджають втіленню можливостей, які є на цьому етапі та в найбільш очікуваному майбутньому.

Інноваційний сценарій передбачає реформування системи спортивних комунікацій і застосування істотно нових механізмів управління системою. Саме тому необхідно зосередити увагу на використанні та впровадженні сучасних технологій у ЗМК, зокрема нових медіа. Це надасть змогу знизити заострення конкурентної боротьби між сучасними та традиційними ЗМІ. За умови розробки й реалізації на місцевому, регіональному та державному рівнях програм з розвитку спортивної галузі буде стимулюватися процес залучення інвестицій і перехід галузі спорту на шлях інновацій.

Організація, проведення та PR міжнародних турнірів, змагань і заходів спортивного характеру спариятиме залученню спонсорів до фінансування спортивних фестивалів та формуванню мотивації спортсменів і тренерів. Спонсорська допомога допоможе зменшити негативний вплив фактора недостатнього бюджетного фінансування та демотивацію до занять професійним спортом через високий рівень витрат на підготовку до змагань і тренування.

SWOT-аналіз спортивних комунікацій України

Можливості	Загрози
<ol style="list-style-type: none"> 1. Регулювати соціально-економічний розвиток спортивних комунікацій на мікро-, макро-, мезорівнях. 2. Розвиток сучасних технологій в ЗМІ та нових медіа. 3. Розробка та реалізація на місцевому, регіональному та державному рівнях програм з розвитку спортивної галузі. 4. Упровадження та моніторинг системи взаємодії між ЗМІ та спортивною галуззю. 5. Стимулювання та мотивація тренерів і спортсменів. 6. Залучення до участі в спортивних заходах дітей із сільської місцевості. 7. Організація, проведення та PR міжнародних турнірів, змагань і заходів спортивного характеру. 8. Стимулювання зростання ділової активності та розвитку інвестиційних процесів у галузі спорту. 9. Зростання попиту на оздоровчі та спортивні послуги і продукцію. 10. Проведення благодійних заходів з метою розвитку масового та професійного спорту. 11. Залучення спонсорів до фінансування спортивних заходів. 12. Акумуляція доходів місцевих та державного бюджетів. 13. Оптимізація системи спортивної комунікації, яка передбачає горизонтальну взаємодію між усіма учасниками процесу. 14. Стимулювання розвитку зимового спорту. 15. Проведення пропаганди здорового способу життя серед населення. 16. Залучення до участі громадських діячів у галузі спорту. 17. Можливість обирати вид спорту для масового або професійного заняття завдяки організації та проведенню спортивних фестивалів 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Низька відповідальність керівників усіх рівнів муніципального та державного управління за розвиток спорту. 2. Недостатній рівень фінансування спортивної галузі. 3. Дефіцит кадрів для розвитку нових видів спорту. 4. Декларативний характер реформування галузі спорту та нормативної бази, яка регулює спортивну галузь. 5. Низький рівень мотивації до занять масовим та професійним спортом у значної частини населення. 6. Зниження інтересу до спортивних медіа. 7. Низький рівень інфраструктури спорту. 8. Заміна фізичного навантаження іншими видами діяльності. 9. Міграція за кордон тренерів, спортсменів, спортивних коментаторів. 10. Відсутність почуття патріотизму в деяких спортсменів та громадян України. 11. Спортивні ЗМІ не завжди популяризують спорт на достатньому рівні. 12. Неетична та непедагогічна поведінка тренерів з учнями дитячо-юнацьких спортивних шкіл. 13. Непрофесійна поведінка тренерів та спортсменів під час проведення змагань. 14. Скандали, пов'язані з прийманням допінгів під час змагань, а також участь у нечесній грі та корупційних схемах
Сильні сторони	Слабкі сторони
<ol style="list-style-type: none"> 1. Високий рівень кваліфікації тренерського складу. 2. Високий рівень мотивації у спортсменів. 3. Зацікавленість у розвитку спорту та спортивних комунікацій асоціацій, федерацій і громадських організацій. 4. Встановлення відносин на оптимальному рівні між усіма учасниками комунікаційного процесу. 5. Активізація діяльності спортивних федерацій, асоціацій та організаторів фестивалів. 6. Проведення спортивних та спортивно-масових заходів декілька разів на рік, що стимулює інтерес серед пересічних громадян. 7. Розвиток спортивних шкіл та закладів і дитячо-юнацьких спортивних шкіл. 8. Залучення до участі в спортивно-масових заходах дитячо-юнацьких спортивних шкіл. 9. Розвиток системи підготовки спортсменів з обмеженими можливостями. 10. Співробітництво спортивних федерацій та асоціацій з міськими, обласними адміністраціями й міністерствами 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спортивна галузь залежить від бюджетного фінансування. 2. Високий рівень витрат на підготовку до змагань та заняття професійним спортом. 3. Лєвова частина матеріальної організації спортивних заходів доволі часто випадає на федерації, асоціації та спортсменів. 4. Відсутність стимулів розвитку спорту, залучення інвестицій і переходу галузі на шлях інновацій. 5. Конкурентна боротьба за аудиторію між традиційними ЗМІ та новими медіа. 6. Комунікаційна політика перебуває на стадії реформування, мінливість становища системи та постійні зміни дещо ускладнюють процес оцінювання ефективності вжитих заходів. 7. Недосконале макроекономічне планування в частині прогнозування забезпечення спортивних заходів. 8. Зниження досягнень спортсменів на міжнародних змаганнях. 9. Вертикальна система управління спортивною галуззю, яка неефективна в умовах ринкового господарювання. 10. Діяльність федерацій обмежена дефіцитом коштів та законодавчими нормами. 11. Недостатній рівень оплати праці в галузі спорту. 12. Відсутність системи координації комунікацій зі ЗМІ. 13. Недостатня кількість чинних спортивних закладів у сільській місцевості. 14. Відсутність цільової стратегії розвитку спортивних комунікацій, упровадженої на державному рівні

Джерело: розробка автора.

Таким чином, якщо зосередити увагу на найбільш впливових показниках сильних сторін внутрішнього середовища та стимулювати їх розвиток, ми можемо в результаті знизити вплив слабких сторін і скористатися багатьма можливостями. Оптимізація дії двох-трьох значних факторів може привести до втілення п'яти-семи можливостей. Реалізуючи цей сценарій, ми отримаємо превалювання $\sum X^{st} + X^{op}$ над $\sum X^{th} + X^w$.

Наразі цей інноваційний сценарій неможливо втілити цілком через відсутність цільової стратегії розвитку спортивних комунікацій, упровадженої на державному рівні, та декларативний характер реформування галузі спорту. Крім того, система спортивних комунікацій перебуває на стадії реформування, постійні зміни дещо ускладнюють процес оцінювання ефективності вжитих заходів. До того ж вертикальна система управління спортивною галуззю неефективна в умовах ринкового господарювання, необхідно поступово переходити на горизонтальну систему, яка надасть змогу скоординувати комунікації медіа та спорту. Мінімізація впливу цих чинників допоможе поступово реалізувати інноваційний сценарій розвитку спортивних комунікацій.

Другий сценарій передбачає такий варіант розвитку подій, за якого система йде інерційним шляхом. Необхідно зосередити увагу на використанні сильних сторін для усунення загроз і за рахунок можливостей спробувати подолати вплив слабких сторін внутрішнього середовища. Таким чином, стимулюючи певні фактори, ми автоматично нівелюємо вплив на систему тих чинників, які гальмують її розвиток або створюють перешкоди на шляху розвитку. Щоб втілити цей сценарій, необхідно мінімізувати вплив негативних чинників або взагалі їх нейтралізувати шляхом оптимізації переваг. У такому разі ми отримасмо такий результат: $X^{st} \cup X^w \subset x_i^{int}$.

Для реалізації інерційного сценарію необхідно розробити відповідні механізми в контексті регулювання соціально-економічного розвитку спортивних комунікацій на мікро-, макро-, мезорівнях. Завдяки коригувальним діям можна стабілізувати групи чинників зовнішнього й внутрішнього середовища та спрямувати їх вплив у позитивному русі. Таким чином, зменшиться негативний вплив слабких сторін на розвиток спортивних комунікацій. Розробка й реалізація на місцевому, регіональному та державному рівнях програм з розвитку спортивної галузі, моніторинг системи взаємодії між ЗМІ й спортом забезпечать позитивні зрушення в межах реалізації цього сценарію.

Наразі вплив X^w дестабілізує систему та гальмує її функціонування, тому необхідно зосередити увагу на розробці комплексних заходів, які створять засади для оптимізації переваг $\sum X^{st} + X^{op}$. Цей сценарій можна реалізувати, але для цього варто зосередити увагу на визначенні тих чинників, стимуляція яких допоможе нейтралізувати загрози та слабкі сторони.

Третій варіант реалізації стратегії передбачає такий сценарій, за якого система вимушена розвиватися в нестабільному зовнішньому середовищі за наявності слабких сторін внутрішнього. У цьому сценарії також спостерігається наявність достатньої кількості факторів, які можуть вивести систему на істотно новий рівень, але необхідно мінімізувати вплив негативних чинників. Тому варто розробити такий план дій, який буде передбачати використання переваг $\sum X^{st} + X^{op}$ так, щоб можна було нейтралізувати вплив недоліків $\sum X^{th} + X^w$. При цьому необхідно визначити, які саме загрози дестабілізують систему й гальмують її розвиток, і зосередити увагу на їх нейтралізації.

Наразі систему спортивних комунікацій можна подати у вигляді, коли зберігається така динаміка: $X^{op} \cup X^{th} \subset x_i^{ext}$. До недоліків, вважаємо, варто зарахувати такі загрози, як декларативний характер нормативної бази спортивної галузі, низька відповідальність керівників усіх рівнів муніципального та державного управління за розвиток спорту, а також недостатнє бюджетне фінансування. Необхідно саме на них зосередити увагу при реалізації стратегії.

За умов оптимізації системи спортивної комунікації, яка буде передбачати горизонтальну взаємодію між усіма учасниками процесу та реалізацію на місцевому, регіональному й державному рівнях програм з розвитку спортивної галузі, можна очікувати на сприятливий розвиток подій. Але для втілення сценарію необхідно застосовувати кардинальні дії на державному рівні, які зможуть допомогти подолати загрози або зменшити їх вплив на функціонування системи загалом.

IV. Висновки

Отже, за результатами дослідження систематизовано складові, які впливають на розвиток і формування спортивних комунікацій; проаналізовано основні фактори, які відображають сильні та слабкі сторони внутрішнього середовища, можливості й загрози зовнішнього середовища, що формують спортивні комунікації. Узагальнено недоліки та переваги, які впливають на розроблення, розвиток і функціонування сценаріїв розвитку системи спортивних комунікацій. Доведено, що перший сценарій передбачає реформування системи спортивних комунікацій та застосування істотно нових механізмів управління системою. Саме тому необхідно зосередити увагу на використанні та впровадженні сучасних технологій у ЗМК, зокрема нових медіа, це надасть змогу зменшити гостроту конкурентної боротьби між сучасними та традиційними ЗМІ. За умови розробки та реалізації на місцевому, регіональному та державному рівнях програм з розвитку спортивної галузі буде стимулюватися процес залучення інвестицій і перехід галузі спорту на шлях інновацій. Для реалізації другого сценарію необхідно розробити відповідні механізми в контексті регулювання соціально-економічного розвитку спортивних комунікацій на мікро-, макро-, мезорівнях. За допомогою коригувальних дій можна стабілізувати групи чинників зовнішнього й внут-

рішнього середовища та спрямувати їх вплив у позитивному руслі. Для реалізації третього сценарію необхідно застосовувати кардинальні дії на державному рівні для подолання загроз або зменшення їх впливу на функціонування системи загалом.

Список використаної літератури

1. Быховская И. Спорт в современном мире: социокультурный анализ и социальная практика. *Культурология: фундаментальные основания прикладных исследований*. Москва : Смысл, 2010. 640 с.
2. Демченко В. Комунікація без інформації, або Чи прийде «комунікаційне суспільство» на зміну «інформаційному»? *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. 2011. Вип. 34. С. 4–9.
3. Дуцик Д. Євро-2012 як піар-катастрофа. Огляд німецької преси. *Телекритика*. 2012. 14 травня. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua/material/6257> (дата звернення: 05.05.2018).
4. Кириленко О. П. Социологический анализ спортивной активности населения Украины. *Социология: теория, методы, маркетинг*. 2007. № 3. С. 169–187.
5. Коврига С. В. Методические и аналитические основы когнитивного подхода к SWOT-анализу. *Проблемы управления*. 2005. № 5. С. 58–63.
6. Садовник О. Модель іміджу українського спорту, сформована на основі інформаційних повідомлень засобів масової комунікації. *Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика*. 2006. Вип. 28. С. 306–310.
7. Середя Н. В. Значення маркетингових комунікацій при роботі зі споживачем дитячо-юнацьких спортивних шкіл. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка*. Чернігів : ЧНПУ, 2015. Вип. 129. Т. II. С. 52–55.

References

1. Bykhovskaya, I. M. (2010). Sport in the Modern World: Sociocultural Analysis and Social Practice. Moscow. (in Russian).
2. Demchenko, V. D. (2011). Communication without information, or Will the "communicational society" come to be replaced by "informational"? Lviv, 34, 4–9. (in Ukrainian).
3. Dutsik, D. (2012). Euro-2012 as a PR-disaster. An overview of the German press. (in Ukrainian).
4. Kirilenko, O. P. (2007). Sociological analysis of sports activity of the population of Ukraine. *Sociology: theory, methods, marketing*, 3, 169–187. (in Russian).
5. Kovriga, S. V. (2005). Methodological and analytical foundations of the cognitive approach to SWOT analysis. *Management problems*, 5, 58–63. (in Russian).
6. Sadovnik, O. (2006). The model of the image of Ukrainian sports, formed on the basis of mass media communication. Lviv, 28, 306–310. (in Ukrainian).
7. Sereda, N. V. (2015). Value of marketing communications when working with consumer of children's and youth sports schools. *Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University named after T. G. Shevchenko*. Chernigov, 52–55. (in Ukrainian).

Стаття надійшла до редакції 16.05.2018.

Карнаух А. С. Исследование тенденций развития спортивных коммуникаций в Украине с помощью SWOT-анализа

Статья посвящена исследованию проблем функционирования и развития спортивных коммуникаций в Украине. При помощи методологии SWOT-анализа выявлены и исследованы факторы, влияющие на развитие спортивных коммуникаций. Систематизированы факторы влияния на слабые и сильные стороны, а также на возможности и угрозы, что позволило разработать сценарии развития спортивных коммуникаций, учитывая имеющиеся ресурсы и существующие тенденции. Обоснованы сценарии развития спортивных коммуникаций в Украине, которые позволят минимизировать влияние на систему слабых сторон и оптимизировать применение сильных сторон для использования возможностей. Исследовано практическое внедрение инновационного, инвестиционного и консервативного сценариев развития спортивных коммуникаций в Украине с учетом слабых и сильных сторон внутренней среды, а также возможностей и угроз внешней среды.

Ключевые слова: спортивные коммуникации, факторы влияния, SWOT-анализ, возможности, угрозы, сильные стороны, слабые стороны, сценарии развития, стратегия развития.

Karnaukh A. Studying Trends For Development Of Sports Communications In Ukraine By Swot Analysis

Research methodology. The basis of the study is informational, synergistic, cultural, systemic, personal approaches; the following methods were used: generalization of scientific experience and terminological analysis – to consider theoretical aspects of constituent concepts such as SWOT-analysis, strengths and weaknesses, opportunities and threats; analysis, synthesis, generalization – to determine the main factors that influence the development and formation of sports communications;

grouping, abstraction – to identify the strengths and weaknesses of the internal environment and the opportunities and threats of the environment that form sports communications; logical and theoretical generalization – to prove the need to apply new scientific approaches and principles for the development of scenarios for the development of the system of sports communications.

Results. *The main factors influencing the development and formation of sports communications are determined.*

Novelty. *The components that influence the development and formation of sports communications are systematized. The main factors that represent the strengths and weaknesses of the internal environment, the opportunities and threats of the environment that form sports communications are analyzed. Summarized and formulated shortcomings and benefits that contribute to the development, development and operation of scenarios for the development of the system of sports communications.*

The practical significance. *The research results can be used during the development of events of formation of sports communications.*

Key words: *sports communications, influence factors, SWOT-analysis, opportunities, threats, strengths, weaknesses, development scenarios, development strategy.*